

afgifter udgjorde. Udvalget antager, at man bør gaae et Skridt videre, derved nemlig, at Værdien af denne Fæsteret capitaliseres, eller, hvad der er det samme, at den ovennævnte aarlige Mindrebetalning i Fæstebesiddelsens Tid kommer til Afdrag paa den Salgsværdi, hvortil Gaarden ansættes, hvilket skeer derved, at der for den Deel af Kjøbesummen, der ikke kunde forrentes ved de aarlige Afgifter, godtgjøres Fæsteren Rente og Rentens Rente for Fæstebesiddelsestiden. Det er egentlig den samme Fremgangsmaade, der ibeligen anvendes ved de fleste frivillige Handler om Fæstegaardenes Salg til Fæsterne, idet Fæsteren, istedetfor at svare de mindre aarlige Afgifter i de Aar, Fæstebesiddelsen endnu kunde være, erholder et Afslag i Kjøbesummen, som han nu paatager sig strax at forrente eller udbetale. Naturligviis maatte her, hvor der handles om tvungen Afhændelse, den Tid, hvori Fæstet endnu kan formodes at ville være, beregnes efter de antagne almindelige Regler om Gjennemsnitslevetiden, anvendte paa de vedkommende Individuers Alder i ethvert enkelt Tilfælde. De denne Betænkning vedføjede Tabeller, der grunde sig paa Tabeller, som Directionen for Livrente- og Livsforstringsanstalten i sin Tid har meddeelt over Gjennemsnitslevetiden i Bondestanden, ville nærmere oplyse dette. Ved denne Fremgangsmaade opnaaes ikke blot, at Gaardens Kjøb lettes for Bonden, men ogsaa flere andre Fordele, navnlig at den Hazard, der for begge Parter ligger i den anden Afgjørelsesmaade, saaledes som i selve Fæsteforholdet, derved fjernes.

Efter Forslaget skulde Staten understøtte Selveiendoms Fremme ved betydelige directe Udlaan til de nye Selveiere, hvilket uden tvivl vilde medføre Byrder og Offere, som Staten neppe kan paatage sig. Udvalget antager, at

Staten vil kunne yde en ligesaa stor, og maa skee endog virksommere Hjælp, saa godt som alene ved sin Credit, uden dog derved at udsætte sig for Risiko og Tab. Dette vil nemlig kunne opnaaes derved, at der oprettes kongelig garanterede Creditkasser, med det specielle Hverv at understøtte Fæstegødsens Dørgang til Selveiendom, ved at give den nye Selveierbonde, efterat han selv contant har udbetalt en passende Deel af Kjøbesummen, et Laan for den øvrige Deel imod Pantestikkerhed i Gaarden. Denne Pantegjæld skulde forrentes og afbetales med $4\frac{1}{2}$ pCt. aarlig, men iøvrigt være uopsigelig fra Creditkassens Side, og det, der saaledes indkom som Afbetaling paa Capitalen skulde atter anvendes til efterhaanden at amortisere de rentebærende Creditkasseseobligationer, der være udsædte for Laanet. Naar Gaardenes Værdi, i Henhold til det Forestaaende, ansættes til en lempelig Sum, naar Fæsteretens Værdi heri afdrages, og naar atter en Deel af den saaledes endeligen bestemte Kjøbesum contant udbetales, ville Gaardene upaatvivelig afgive fuldkommen tilstrækkelig Pantestikkerhed for den øvrige Deel, som Creditkassen udlæner i samme, og altsaa ogsaa de herpaa funderede Creditkasseseobligationer være fuldkommen betryggede. Ved den successive Afbetaling af Pantegjælden og Amortisation af Creditkasseseobligationerne afløser det hele Mellemværende sig efterhaanden ligesom af sig selv, og Kjøberen og hans Eftermænd ere, saalænge de betinge de aarlige Procenter rigtigthen erlægges, ikke udsatte for at faae den i Gaarden saaledes henstaaende Pantegjæld opsagt til Udbetaling. Iøvrigt henvises til de almindelige nærmere Bestemmelser om disse Creditkassers Indretning m. v. som findes i det vedføjede Udcast Cap. VII.